

โมทนาสาธุสาร
ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๓
พระธรรมเทศนาโครงการปฏิบัติธรรมเฉลิมพระชนมพรรษาในหลวง
๘๖ พรรษา
เรื่อง ปัญญาญาณ

วันอังคารที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๖

เพราะวันนี้ถ้าพูดถึงปัญญาก็คือเหตุผลทุกอย่างต้องสมเหตุผล
พระธรรมของพระพุทธเจ้าต้องผู้ฟังตามตรองเห็นจริงได้

ไม่มีการคาดเดา จริงก็คือจริง เท็จก็คือเท็จ

เหมือนที่พระองค์แสดงสุจริตทุกจริตเพราะฉะนั้นเราเข้าใจในแนวทางพระ
พุทธเจ้าแล้วพระองค์ก็สอนอภัยคุณสละหมายถึงธรรมที่เป็นกลางทั้งอกุศล
กุศลสุจริตทุกจริตแล้วก็อภัยคุณสละเนี่ยเพราะฉะนั้นเราต้องทำได้
ถ้าเราทำใจให้ว่างเนี่ยทุกคนมีใจว่างเนี่ยทุกคนปฏิบัติได้หมดไม่ต้องเสีย
เงินเสียทองเสียข้าวเสียของอะไรสักอย่างเพราะเป็นเหตุผลที่พระองค์ว่า
ปัจจัยตั้งนั้นแหละ

คำว่าปัจจัยตั้งแปลว่ารู้ได้เฉพาะตนเองไม่ต้องไปเชื่อใคร

ระดับจิตระดับไหนถ้าเรามีใจรู้แล้วเข้าใจแล้วเราก็ปฏิบัติตามที่เราเข้าใจ

แล้วก็ไม่ต้องไปเสียเวลาในการที่จะไปลังเลสงสัยทุ่มเทกกับจิตใจก็หมายถึง
ทำสมาธิตั้งมั่นอย่างรวดเร็วแล้วก็ปัญญาก็จะรู้ว่าอ้อ!

เหตุผลที่เรารู้ตามเหตุผลมากมายจนชำนาญจึงเรียกว่าปัญญาญาณ
ปัญญาธรรมดาเพียงแต่รู้เหตุผลเท่านั้นเองไม่ใช่วิเศษวิโสอะไรหรอก
ปัญญาเนี่ยเพราะฉะนั้นต้องว่างปัญญาต้องว่าง

ญาณปัญญาญาณที่รู้ที่ความชำนาญก็ต้องว่างอีก

อเสขะจบการศึกษา ก็คือต้องรู้ว่าปัญญาอันจัญญานความรู้ันตตาเนี่ย
เมื่อเรารู้เราเข้าใจแล้วเราก็ยึดถือว่าอนัตตาความว่างเป็นอารมณ์ก็เหมือน
กับพระองค์ซึ่งสรุปลงว่าสัพเพ อัมมา

อนัตตานั้นแหละถ้าทุกอย่างเป็นสัพเพ อัมมา อนัตตาทั้งสัพเพ อัมมา

อนัตตาก็ว่างไปด้วยกันเราไปยึดติดอะไรก็เป็นทุกข์มีทุกข์มีโทษทั้งนั้น
เพราะฉะนั้นเราทำจิตให้ว่างตามแนวทางของพระพุทธเจ้าที่แสดงว่ามัชฌิมา
ปฏิบัติทางสายกลางคือว่างไม่เข้าไปในเขตรกามสุขัลลิกานุโยค

อตัตถกิลมถานุโยคคือบรรพชิตไม่ควรเสพนักปฏิบัติไม่ควรเข้าไปใกล้ก็คือ
ว่างนั่นเองนั่นนะ

การทำจิตให้ว่างนั้นแหละเป็นมัชฌิมาปฏิปทาทางสายกลางใครๆก็ทำได้

พระองค์ไม่ได้เลือกที่รักมักที่ชังหมายถึงพระองค์แสวงปัญญาการตรัสรู้หรือญาณเครื่องตรัสรู้เพื่อจะเพิ่มความรู้ให้เร็วขึ้นจึงเรียกว่ารู้ได้โดยไม่ต้องกำหนดจิตหรือรู้ง่ายเข้าใจเร็วเนี่ยเพียงแต่เห็นก็รู้ได้ยินได้ฟังก็รู้ได้กลิ่นได้ทราบได้รู้รสสัมผัสก็รู้ได้

รู้แล้วก็ต้องว่างไปเพราะสิ่งเหล่านั้นถ้าเราไปยึดไว้มันก็ไม่ว่าง

อาศัยจิตที่ไปยึดถือไว้นั้นเองจึงทำให้จิตเราไม่ว่างถ้าเรารับรู้ไม่รับเก็บมันก็ว่างไปแล้วจิตใจของเรานั้นแหละว่างโดยอัตโนมัติแล้วใครๆก็ไม่อยากมีทุกข์ทุกคนอยากมีความสุขแต่ว่าทุกคนไม่รู้วิธีการในการที่ทำให้จิตให้สุข การทำจิตให้มีความสุขก็คือทำจิตให้ว่างนั้นแหละที่เรียกว่านิรามิสสุข

ไม่ต้องอาศัยรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ

ธรรมารมณ์ไม่ต้องอาศัยทรัพย์สินสมบัติบุตร ภรรยา

สามีแล้วทำให้จิตเป็นสุขไม่ใช่ อันนั้นเป็นสุขไม่ถาวร

เดี๋ยวสิ่งที่เราปรารถนาต้องการก็จะกลายเป็นทุกข์เมื่อเกิดแก่เมื่อเกิดแล้วต้องแก่ต้องเจ็บต้องตายตายแล้วก็ต่างคนต่างไปเนี่ยก่อนที่จะมาเกิดเป็นลูกเป็นหลานเขาเราเป็นใครมาจากไหน?

เราก็ไม่รู้แล้วเขาก็หลงรักหลงใครเลี้ยงเราอย่างดีแต่มันก็อนิจจังทุกขังอนัตตาเนี่ยยังต้องยังชนยังทำให้เขาลำบากกายลำบากใจเถียงนั้นนะทุกอย่างให้เห็นทุกข์รู้โทษเอาไว้ให้จิตมีความเบื่อหน่าย

เมื่อจิตมีความเบื่อหน่ายมันก็จะคลายความยึดถือทั้งหมดเลย

ที่แรกก็ยึดถือติดไว้ที่หลังมาทำให้โกรธทำให้แค้นทำให้จิตใจว่าวุ่นครุ่นคิดนั้นนะเราก็จะเห็นโทษทุกข์ว่าโอ!

มันอยู่ด้วยกันคนคนเดียวกันแต่มีทั้งสุขก็ได้มีทำให้เกิดทุกข์ก็ได้จึงเห็นว่าความรักก็ไม่แน่นอนความทุกข์ที่เกิดจากความรักก็ไม่แน่นอนทั้งสองอย่างนั้นนะต้องกำหนดรู้ทุกข์ลงไป

แล้วถ้าทำให้จิตว่างจากทุกข์ไม่ให้ยึดติดสิ่งใดทุกอย่างสมมุติเป็นสมมุติทั้งหมดเลยสมมุติสัจจะ

ปรมัตถ์สัจจะจะเป็นสมมุติด้วยกันทั้งหมดให้ว่างทั้งสมมุติและปรมัตถ์นั้นแหละว่างจากตัวรู้ผู้รู้ด้วยจึงจะบริสุทธิ์หมดจดสิ้นเชิง

ถ้าเราไม่รู้เราไปตามผู้ไม่รู้เราก็ตามผู้มีทุกข์เหมือนคนโง่เงาเต่าตุนเหมือนฝูงวัวฝูงควายนั้นแหละที่เขาร้อยจุมูกตามไปนั้นนะเหมือนพวกมอบบพวกอะไรพวกเนี่ยเห็นแก่กินเห็นแก่เงินแก่ทองที่เขามาล่อมาหลอกเพราะฉะนั้นทุกอย่างเนี่ยเราก็จะเห็นความโง่กับความฉลาด

ความโง่ก็มีเหตุผลอย่างหนึ่ง ความฉลาดก็มีเหตุผลอย่างหนึ่ง
ทุกคนอ้างเหตุผลความจำเป็นทั้งนั้นแต่ทุกคนไม่รู้ว่าตัวเองก็หาทุกข์หาโ
ทษใส่ตัวเองอยู่แล้ว

แล้วยังไปพาพรรคพวกเพื่อนฝูงญาติสนิทมิตรสหายโคตรเหง้าเหล่ากอ
อามาเป็นทุกข์ด้วยเนี่ยโง่หรือฉลาด

เราก็จะรู้ได้เป็นปัจจัยตั้งเลยเนี่ยเสียเวลาไปกับการทำสิ่งที่ไม่สมควรทำ
เพราะฉะนั้นตัวใครตัวมันถ้าเรารักตัวกลัวมีทุกข์เราก็ต้องเอาแสวงหาความ
พ้นทุกข์เพื่อตัวเองไม่ต้องไปเผื่อใครเพราะทุกคนพึ่งไม่ได้อยู่แล้ว

มีแต่เกิดแล้วต้องแก่ต้องเจ็บต้องตายมีแต่ความเจ็บความตายเป็นเบื้อง
หน้าแล้วที่พระองค์แสดงว่าเนี่ย

โลกนี้มีชราเป็นผู้นำเข้าไปใกล้แล้วไม่ยั้งยื่นเนี่ยเอาคนแก่คนเฒ่ามานำ
มาชี้มาบอกมาตักมาเตือนเอาความแก่นั่นแหละมาตักมาเตือนมาสอนว่าเนี่ย
รีบทำความดีลูกหลานเหลนอะไรเนี่ย

ทำให้ความถูกต้องคุณงามความดีให้แก่ตัว

ถ้ายังไม่ทำแล้วความแก่ความเฒ่ามันจะนำไปสู่ความตายความเสื่อมสลา
ยเนี่ย

ไม่จริงยังยื่นเพราะฉะนั้นเราจะใหญ่เป็นโตขนาดไหนเป็นโอกาสที่เร
าจะทำดีมากมายแต่ถ้าเราไม่ทำเราก็เสียชาติเกิดแล้วพวกนี้

แทนที่จะเรามีอำนาจมีบุญมีวาสนาเกาส่งเสริมให้เราเป็นใหญ่เป็นโตเรา
ไม่ใช่ความเป็นใหญ่เป็นโตสร้างคุณงามความดีแก่ประเทศชาติ

พระพุทธศาสนาพระมหากษัตริย์เนี่ยถือว่าคนโง่เสียชาติเกิดเพราะฉะนั้น
เราจะต้องรู้ต้องยอมรับความจริงว่าเนี่ยใครใครเป็นคนเลี้ยงเรามาเนี่ยพ่
อแม่พี่น้อง พ่อแม่ตายก็ยังมีพี่มีน้องช่วยดูแลอีก ต้องกินต้องใช้

แล้วก็มาจากไหนก็ต้องมาจากภายในประเทศก็ต้องอาศัยประเทศหรือชา
ติหรือศาสนาหรือพระมหากษัตริย์นั้นนะช่วยดูแลอีกช่วยกำกับดูแลอีกชั้น
หนึ่ง มันเกี่ยวเนื่องกัน ถ้าไม่มีทหารป้องกันมันก็จะนั้นนะ

พระราชาก็ต้องมีทหารคุ้มครองประเทศชาติ

คุ้มครองพระพุทธศาสนาเนี่ย

พระมหากษัตริย์ก็ต้องมีความจำเป็นที่จะต้องให้ประชาชนมีการมีงานทำ
มีโครงการต่างๆเพื่อที่จะให้อยู่ดีกินดีมีเงินเสียภาษีอีกต่างหากเนี่ยคำว่า
พอเพียงก็คือเหลือกินเหลือใช้จากลูกจากหลานแล้วก็มีเงินเสียภาษีให้
ท่านอีกนั่นแหละจึงเรียกว่าเศรษฐกิจพอเพียงคือเหลือกินเหลือใช้ไม่ใช่พ
อมีพอกินรอดตายไปวันๆไม่ใช่

การที่เราจะได้รู้ได้เห็นนะที่มีข่าวประกาศมาทุกวันเลยเกี่ยวเนื่องกับโค

รณรงค์พระราชดำริอะไรพวกเนี่ย

ถ้าไม่เคารพตามความเป็นจริงเนี่ยเกิดมาเพื่ออะไร?

เนี่ยเสียชาติเกิดเพราะทุกคนต้องเกิดมาทำหน้าที่ของตัวเองทำหน้าที่ขอ
องความเป็นพ่อแม่เป็นบุตรภรรยาสามีเป็นครูเป็นอาจารย์เป็นหมอเป็น
คนไข้เป็นทหารตำรวจเป็นเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินต้องทำหน้าที่
แล้วก็ต้องทำกรรมคือกายกรรมต้องเอามือตีนต้องทำงานไม่ใช่พอมือมีมี
ทำแล้วก็ไม่ทำอะไร วาจาวจีกรรมปากต้องพูด มโนกรรมจิตต้องคิดนึก
แต่กายกรรมต้องไม่ฆ่าสัตว์ลักทรัพย์ไม่ประพฤตินอกใจ
วจีกรรมต้องไม่พูดมุสาวาทไม่พูดส่อเสียดพูดคำหยาบคายพูดเพื่อเจ้อเห
ลวไหล

มโนกรรมต้องไม่โลภอยากได้ของใครฟรีๆไม่พยายามทอาฆาตแค้นใคร
ไม่เห็นผิดจากครองธรรมที่ชอบ

เราก็จะได้ว่างจากเวรจากกรรมว่างจากกายกรรมว่างจากวจีกรรมว่างจา
กมโนกรรมนั่นแหละเป็นสิ่งที่พระพุทธเจ้าสอนเพื่อความพ้นทุกข์โดยชอบ
ในปัจจุบันนี้แล้วก็ได้เป็นปัจจัยตั้งอันนี้เป็นเหตุเป็นผลคือปัญญาที่พระ
องค์แสดงเอาไว้เพื่อชี้แนะแนวทางใครๆก็ได้ใครๆก็ปฏิบัติได้เด็กเล็กอะไร
ก็สอนได้ไม่ใช่สอนไม่ได้

เดี๋ยวจะรู้ว่าพระพุทธเจ้านี้ทรงพระมหากรุณาธิคุณสอนทุกเรื่อง
เพราะฉะนั้นทั้งกายทั้งวาจาทั้งใจเนี่ยตลอดทั้งความรู้สึนึกคิดด้วย
เราจะเห็นความอัศจรรย์ของพระพุทธเจ้าเหมือนกับที่พระองค์ทรงฉลาด
ย่อโลกมาเป็นโลกธรรม๘เนี่ยมีลาภแล้วก็เสื่อมลาภมียศแล้วก็เสื่อมยศมีสุข
แล้วก็ทุกข์มีสรรเสริญแล้วมีนินทาเนี่ย

ใครได้รับแล้วไม่ต้องการแล้วก็ต้องว่างโลกเพราะทุกข์เกินไปไม่ทนต่อทุ
กข์ว่างโลกแล้วมาประพฤติปฏิบัติธรรมอย่างเอาเป็นเอาตายก็มาให้เห็นธ
รรมว่าธรรมนั้นยังอนิจจังธรรมทุกข์ธรรมยังอนัตตาธรรมอีกเพราะฉะนั้นต
องว่างธรรมอีกยึดติดไม่ได้ทั้งโลกทั้งธรรมนั้นแหละแล้วก็ต้องนึกถึงพระ
พุทธเจ้าผู้ตรัสรู้ธรรมอีกที่พระองค์ปรินิพพานไปแล้วคือว่างไปแล้ว

เราไม่เห็นอีกแล้วแต่ผู้ที่ได้รับทอดก็คือพระสงฆ์นำพระพุทธโอวาทมาเน
ะนำสั่งสอนเนี่ยเราจึงเห็นความเกี่ยวเนื่องทั้งประเทศชาติพระพุทธศาสนา
าพระมหากษัตริย์หรือครอบครัวพ่อแม่พี่น้องการอยู่การกินการแสวงหา
ปัจจัยสี่มากินมาใช้เพื่อการดำรงชีวิตในการสร้างฐานะให้แก่ตัวเองเพื่อ
จะให้จิตตัวเองนั้นมีความสุขสงบสุขถ้าชี้แจงชี้ครานแล้วก็มันก็ว่างเหม
อกันมันก็จะว่างด้วยความเป็นทุกข์เพราะชี้แจงทำงานพอจะกินถูกบัง
คับท้องมันร้องขึ้นมันก็ต้องกินต้องหิวไม่มีกินจะทำยังงัยก็ฆ่าเขามากินบ

างขโมยเขามากินบ้างประพตติพิตกาเมมากินบ้างหลอกลงต้มตุ๋นเขามากินบ้างมากินเหล่าเมายาฉลงช้ยชนะความชั่วฉลงช้ยชนะความเลวที่ไปฉกชิงวิ่งราวเขามากินฉอโองเขามากินเนี่ยเราจะเห็นว่าพระพุทธเจ้านี้แสดงธรรมไว้เป็นนียยานิกธรรมเพื่อนำจิตของทุกคนให้พ้นจากทุกข์ไม่ให้ลุ่มหลงมัวเมาไม่ให้มีความประมาทความว่าไม่ให้ประมาทคือไม่ให้ประมาทกับอนิจจังทุกข์ังอนัตตานั่นแหละ

คือไม่ให้อนิจจังไปเร็วไม่ให้เป็นทุกข์ไปเร็วไม่ให้อนัตตาไปเร็วไม่ให้แก่เจ็บตายไปเร็วทุกอย่างอนิจจังแน่นอนเป็นทุกข์แน่นอนอนัตตาแน่นอนแต่เรามีปัญญาต้องรู้เหตุรู้ผลของการเป็นอนิจจังทุกข์ังอนัตตาแล้วการที่เราจะทำให้ออนิจจังซาลงเป็นทุกข์ซาลงอนัตตาซาลง

เราก็ต้องมีศีลมีธรรมละเว้นศีลละเว้นธรรมก็คืออนัตตาธรรมต้องทำจิตให้ว่างละเว้นความชั่วความเลวความยึดติดทั้งหลายหมดเพื่อจิตเราว่างบริสุทธิ์จะได้ไม่มีทุกข์แล้วมันก็ค่อยๆเสื่อมไปตามสังขารร่างกายที่มันกระทบร้อนบ้างเย็นบ้างหนาวบ้างความชื้นบ้างเหมือนฤดูกาลฤดูร้อนฤดูหนาวฤดูฝนเนี่ยมันแก่เจ็บตายเพราะมันอาศัยฤดูกาลเหล่าเนี่ยมาทำให้เราแก่เร็วเจ็บเร็วตายเร็ว

เราก็ต้องหาเครื่องป้องกันความร้อนความชื้นความหิวกระหายเพื่อชะลอความแก่ความเจ็บความตายเอาไว้เนี่ยปัจจัยสี่เนี่ยเครื่องที่จะทำให้เป็นปัจจัยเครื่องอาศัยในการดำรงชีวิตอยู่ก็คือข้าวปลาอาหารผ่านุงผ้าห่มที่อยู่อาศัยยารักษาโรคภัยไข้เจ็บเนี่ยต้องพร้อมเนี่ยทุกข์มันเป็นสิ่งจำเป็นและประจำแก่ชีวิตของคนเพราะฉะนั้นใครที่ไม่อยากแก่เร็วเจ็บเร็วอนัตตาเร็วก็ต้องมีความพร้อมของปัจจัยสี่ด้วยแล้วก็ต้องทำจิตให้ว่างด้วยนะ มีศีลมีธรรมเป็นสรณะที่พึ่งไม่มีทางอื่นเป็นที่พึ่งที่พึ่งอื่นของเราไม่มีนั่นแหละมีพระพุทธเจ้าเป็นสรณะที่พึ่งพระพุทธเจ้าก็คือผู้ตรัสรู้แล้วนำความรู้เหล่านั้นมาแสดงเป็นพระธรรมคำสอนนั้นนะผู้ได้ยินได้ฟังแล้วเป็นสาธุศิษย์รู้ตามเข้าใจตามแล้วปฏิบัติตามนั้นนะที่เรียกว่าพระสงฆ์คือหมู่สงฆ์หรืออริยสงฆ์ทำจิตให้ว่างได้ตามพระพุทธเจ้าเหล่านี้เป็นเหตุเป็นผลของปัญญาทั้งหมดเลยต้องว่าอย่างนี้เมื่อเรารู้เราเข้าใจในการดำรงชีวิตแล้วเราก็จะถือเอาสาระประโยชน์เราอยากมั่งอยากมีอยากมีเกียรติยศชื่อเสียงเราก็ปฏิบัติไปอย่างซื่ออย่างตรงนั้นแหละคนมีศีลมีธรรมเขาก็เคารพนับถือไม่ใช่ไม่เคารพนับถือไม่ต้องไปเสียเงินเสียทองเสียข้าวเสียของเขารู้ว่าเราประพตติดีปฏิบัติชอบ

เขาก็อยากทำบุญทำทานอยากได้บุญอยากได้ผลของทานที่ให้ส่งผลเขาสบายอกสบายใจมีส่วนร่วมเพราะฉะนั้นเรานั้นแหละเป็นตัวต้นเหตุใหญ่

ทั้งหมดเลยสิ่งใดที่เกิดแต่เหตุสิ่งนั้นทั้งปวงล้วนดับไปเพราะสิ้นเหตุก็เพราะตัวจิตหรือตัวเรานั้นแหละเป็นเหตุถ้าเรื่องของเขาเราไม่ยุ่งเรื่องของเราก็ได้จบได้สิ้นเราก็ตัดภาระไปตัดภาระทางจิตไม่ต้องไปแบก

ถ้าเราไปเสือกกับเขาทุกเรื่องรับรู้ทุกเรื่องมันก็จะทุกข์เกินไปคิดกินไม่ได้นอนไม่หลับสังขารทรุดโทรมโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียนเนี่ยตามกันมาอีกเยอะแยะเลย แล้วเราก็จะเข้าใจว่าอ้อ!

ปัญญาตรัสรู้พระพุทธเจ้าแสดงไว้ตั้งแต่โพธิญาณเบื้องต้นคือศีลท่ามกลางสมาธิปัญญาเนี่ยหรือศีลสมาธิปัญญาที่พระองค์แสดงไว้เนี่ยเกี่ยวเนื่องกันทั้งหมดเลยศีลเบื้องต้นก็ต้องละเว้นให้ได้ก่อน

ท่ามกลางก็คือต้องมีสมาธิความตั้งใจมั่นไม่หวั่นไหวปัญญา รู้จักการละเว้นแล้วรู้ถึงความตั้งใจเนี่ยแล้วก็ทำจิตให้ว่างทั้งหมดนั้นแหละเราทำได้แสดงว่าจิตของเรามีปัญญาเพราะปัญญาทำให้สิ้นทุกข์ได้ส่วนศีลก็ทำให้ไม่ตกอบายไม่ตกนรกเป็นเปรตเป็นอสุรกายสัตว์เดรัจฉานเนี่ยอันนี้สงฆ์ของศีลแล้วก็จะไปสู่นิพพานัง ปรมัง

สูญญังได้ก็เพราะละเว้นได้ทั้งภายในภายนอกได้ด้วยความตั้งใจที่แท้จริง เขาเรียกสัมมาสมาธิตั้งใจมั่นชอบ

ตั้งใจมั่นกับสูญญุตสมาธิตามที่พระองค์สอนตามที่พระองค์แสดงไว้แล้วจิตจะได้เข้าถึงสูญญุตวิโมกข์หลุดพ้นด้วยความว่างนั้นแหละแม่แต่ความว่างเราก็ไม่ต้องติดนะจึงจะวิมุตติหลุดพ้นจากความว่างอีกทีหนึ่งทำให้ว่าง รู้กำหนดรู้ว่าง รู้ว่าง

รู้ดับนั้นนะดับทั้งความรู้สึกนึกคิดเราดับจิตวิญญาณของเรานั้นนะเมื่อถึงกาลเวลาสมัยจะตายหรือจะนิพพานต้องว่างจากตัวรู้ผู้รู้ว่างทั้งสมมุติและปรมาตถ์ไม่ไปใครครวญไม่ใช่เหตุผลอีกต่อไป

นั้นแหละจึงจะจบการศึกษาที่เรียกว่าอเสขะจบการศึกษาแล้วจิตมุ่งไปสู่นิพพานัง ปรมัง สูญญังอย่างเดียวนอกนั้นเป็นสิ่งที่เน้นซ้ำ

บรรยากาศแวดล้อมสิ่งแวดล้อมถ้าเราไปหลงยึดติดทั้งหมดก็เป็นความทุกข์แก่ตัวเราเองที่เราไปใส่ใจ เมื่อจิตเห็นเป็นอนิจจังเห็นคนดีคนไม่ดี อนิจจังเสมอกันทุกขังเสมอกันอนัตตาเสมอกันแล้วก็ไม่มีการแก่นสารใด ๆ

มาหาเรื่องหาราวสร้างทุกข์ให้เกิดโทษมีความโศกเศร้าเสียใจกันทำไมเนี่ย ถ้าผู้มีปัญญาแล้วก็จะเห็นว่าอ้อ!

ไม่ควรสร้างเวรสร้างกรรมไม่ควรทำทุกข์ทำโทษไม่ให้เขาต้องพลัดพรากจากพ่อแม่พี่น้องบุตรภรรยาสามีลูกเต้าเหล่าหลานเนี่ยเป็นความโง่ของผู้ที่ไม่ศึกษาพระธรรมวินัยยังไม่เข้าใจในพระพุทธโฆษาทจึงหลงระเหิงไป

ป็นทางผิดสร้างกรรมทำผิด

คิดเป็นใหญ่เป็นโตมีเกียรติยศชื่อเสียงอยากปกครองคนนั้นคนนี่
ทั้งที่ตัวเองยังปกครองตนเองไม่ได้คือทำตัวเองให้มีศีลมีธรรมไม่ได้แล้ว
จะไปปกครองคนอื่นให้มันปกครองคนอื่นก็ให้เป็นคนชั่วกัณฑ์ให้หมดตาม
แนวทางของมันนั่นแน่มันชั่วเลวใดๆมันก็พยายามเอาความชั่วความเล
วมาอบรมมาแทรกมาเอารัดเอาเปรียบหรือเอามาทำร้ายทำอันตรายหรือ
มาทำลายให้แตกแยกกันให้หมดเพราะอะไรจึงทำให้แตกแยก?

เพราะมันหวาดระแวงเพราะถ้ามันสมานสามัคคีกันได้ตัวมันก็อยู่ไม่ได้พ
ระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า *สุขา สงฆสส สามัคคี*

เนี่ยการพร้อมเพรียงของหมู่ย่อมนำสุขย่อมเป็นสุขถ้าหมู่ใดขณะใดไม่มี
ความพร้อมเพรียงไม่สมานสามัคคีมีแต่ความแตกแยกก็ไม่มีสุขเพราะฉ
นั้นใครทำลายสามัคคีผู้นั้นชื่อว่าทำลายมรรค

มรรคสามัคคีต้องเป็นหนึ่งเดียวนั้นนะลงสัพเพ ธัมมา อนัตตา สัพเพ

ธัมมา

อนัตตาต้องลงว่างหมดทั้งธรรมและอธรรมทั้งดีทั้งไม่ดีต้องลงความว่างห
หมดเนี่ยเป็นมรรคสามัคคีที่แท้จริง

ไอ้สามัคคีอย่างอื่นสามัคคีอย่างอื่นก็ยังไม่เท่า

ถ้าเราต้องรวมใจตั้งใจทั้งหมดให้เป็นสามัคคีคือว่างให้หมดเลยอย่างอื่น
คนอื่นที่อาศัยเหตุและผลสามัคคีธรรมกันด้วยเหตุด้วยผลอะไรก็เป็นทำ
ให้หมู่คณะอยู่รอดอยู่ดีมีสุขในโลกแต่ก็ยังไม่เท่ากับทำจิตของเราที่ว่างจา
กทุกสรรพสิ่งให้รวมลงเป็นเอกะรวมเป็นหนึ่งเดียวให้จิตของเราสามัคคีใ
นธรรม

ทั้งโลกุตระธรรมทั้งโลกียธรรมก็ว่างหมดเลยเนี่ยให้ลงในความว่างให้หม
ดเอโก *อัญญังคิโก*

มคโค ทางคนเดียวนั้นนะคือจิตเดียวนั้นนะที่เราจะต้องไปสู่พระนิพพานถ
้าเอาเอโก *อัญญังคิโก* ก็ต้องประกอบด้วยมรรค๘

มรรค๘ก็มีสองนัยยะทางโลกทางธรรมหมายถึงว่าปรินิพพานก็ต้องไม่ม
ีความเห็นใดๆไม่มีความนึกคิดใดๆไม่มีการพูดจาใดๆไม่มีการงานใดๆไม่มี
อาชีพอใดๆไม่มีความเพียรใดๆไม่มีการระลึกใดๆไม่มีการตั้งใจใดๆเนี่ยแ
แต่ต้องตั้งใจตั้งแต่เดี๋ยวนี้ตั้งใจว่างตั้งแต่เดี๋ยวนี้เพื่อให้จิตของเราเข้ากับ
นิพพานัง ปรมัง

สูญญังนั้นแหละถ้าเราไม่ทำจิตของเราให้ว่างให้เข้ากับนิพพานแล้วเรา
ก็เข้าไปไม่ถึงกับความไม่ว่างเพราะนิพพานของพระพุทธเจ้าเป็นนิพพานัง
ปรมัง สูญญัง นิพพานัง ปรมัง

สุขซึ่งก็คือต้องเป็นนิรามิสสุขว่างอย่างเดียว

เป็นสุขเกิดจากความว่างไม่มีภาระไม่มีภาระทางตาทางหูทางจมูกทางลิ้นทางกายทางจิต

นั่นแหละจึงเรียกว่านิรามิสสุขสุขที่อาศัยเป็นนิพพานในปัจจุบันหมายถึงว่านิพพานัง ปรมมัง

สุขซึ่งตามความหมายของพระพุทธเจ้าถ้ามันว่างมันก็จะเข้าถึงตายถึงเวลาตายหรือหมดอายุขัยจิตยังทรงความว่างต่อไปอย่างนั้นก็จิตเราก็จะเข้าถึงนิพพานัง ปรมมัง

สุญญ์อันนี้ที่พระองค์พูดแสดงตามนัยยะที่พระองค์แสดงเอาไว้ทั้งหมดใครไม่รู้เรื่องก็ว่าเป็นของยาก ยากแท้ยิ่งถึง

ไม่มีใครคาดคะเนได้เพราะธรรมชาติของพระพุทธเจ้าไม่มีการคาดเดา

ไม่มีแม้แต่การสงสัยก็ไม่ได้

วิตกพิจารณาสังขารปรุงแต่งเนี่ยเมื่อมีวิตกพิจารณาในรูป เสียง กลิ่น รส

โผฏฐัพพะ ธรรมารมณแล้วสังขารก็ปรุงแต่งไปว่ารูปดีหรือว่ารูปไม่ดี

เสียงดีเสียงไม่ดี กลิ่นดีกลิ่นไม่ดี รสดีรสไม่ดี สัมผัสดีสัมผัสไม่ดี

ธรรมารมณดีธรรมารมณไม่ดีเนี่ยจะเกิดวิตกพิจารณาและสังขารการปรุงการ

แต่งเพราะฉะนั้นเมื่อเรารู้วิธีการแล้วเราก็ที่พระพุทธเจ้าก่อนปรินิพพาน

พระองค์ก็ยังไม่บอก การเข้าไปสงบระงับสังขารเสียได้ *เตส วูป สโม*

สุโขเนย

การที่เราจะสงบระงับสังขารได้ก็ต้องทำจิตให้ว่างอย่างเดียว

ถ้าจิตไม่ว่างก็ระงับสังขารไม่ได้ มันมีกายสังขาร วจิตสังขาร

มโนสังขารเนี่ย การปรุงแต่งกายก็เรียกว่ากายสังขาร

วจีสังขารก็ปรุงแต่งคำพูดคำจา

การที่เลือกสรรที่ดีๆหรือคำที่ไม่ดีเนี่ยเขาเรียกปรุงแต่งว่าจา

มโนสังขารปรุงใจจิตใจ

ปรุงแต่งให้ดีก็ได้ไม่ดีก็ได้เราเคยชินกับความดีหรือความไม่ดีนั้นเนาะเรา

ก็ปรุงแต่งตามที่จิตเจตนาของเราต้องการ

ถ้าเราว่างไม่มีเจตนาต้องการอะไรแล้วนั้นเนาะ

จิตของเราก็ไร้จากค้นหาไร้เจตนา จิตก็ไร้ค้นหาความอยาก

จิตของเราก็ว่าง

ว่างจากการปรุงแต่งอันเนี่ยที่ปัญญารอบรู้ในกองสังขารก็ต้องรู้ว่ากาย

สังขารเป็นยังงัย วจีสังขารเป็นยังงัย

มโนสังขารเป็นยังงัยเนี่ยเป็นเรื่องของปัญญาเนี่ย

ปัญญารอบรู้ในกองสังขารคือการปรุงแต่งแล้วยังขยายไปปรุงแต่งรูป

ปรุ่่งแต่งเสี่ียง กลิ่น รส โฝ่ภู่อัฐพะ

ธรรมารมณเ่เยอะเยะไปอื่กยั่งมีปลื่กย่อยแ่ตกยอ่ดอ่อกไปอื่กเพระฉะนั่้น
การปรุ่่งแต่งท้้งหมดนั่้นแ่ลหะที่เรารู้เรอเข้าใจแล้่วแล้่วก็ว่่างหมดลเ่ย

ให้สรุ่ปลงตามพระพุทโธวาทที่พระองค้สรุ่ปไว้ว่่าสั่พเพ ัธมมา อนั่ตตา
สั่พเพ อัธมมา อนั่ตตาท้้งธรรมแ่ลหะอธรรมก็ว่่างไปให้หมด

จิตเรอจะไ่ดว่่างบริสุทโธยั่งแ่ท้จริงท้้งภายในท้้งภายนอก

ภายในก็ค้ือจิตเรอว่่างภายนอกก็ค้ือไม่ยี้ดตี้ดใ่ดๆในสื่งที่ตาเห่ินหูไ่ดยีนจ
มุกไ่ดกลื่่นลื่่นรู่รสกายไ่ดสั่ผัสใจไ่ดรับรู่ธรรมารมณเ่เน่ยว่่าง

ว่่างภายนอกเพระฉะนั่้นเมื่อจิตว่่างท้้งภายในภายนอกว่่างเป็นสมังค้กัน
เป็นหนื่งเด่ียว

สั่มปชั่ญญะค้ือตัวรู้หรือผู้รู้ค้ือรู้จิตรู้สติเมื่อจิตเรอว่่างความรู้มนว่่างไปแ่
ลว่ำนั่้นนะสติสั่มปชั่ญญะกับจิตก็รวมเป็นหนื่งเด่ียวเหมือนกันรวมเป็นอัน

เด่ียวกันค้ือไม่ต้อ่ง

มันเป็นอ้ัตตโนม้ตี้รู้ว่่างว่่างเน่ยไม่มีการปรุ่่งแต่งเพระสั่มปชั่ญญะกับจิต
เป็นอันหนื่งอันเด่ียวกัน

ถ้าจิตมันรู้สติก็รู้ว่่าสตินั่้นแ่ลหะเป็นตัวระลื่กไปตามสั่ญญาอุปาทาน

ทำให้เห่ิดวิตกวิจจารทำให้เห่ิดสังขารการปรุ่่งแต่ง

ถ้าเรอยั่งไม่รู่สติตัวนี้แล้่วเราก้ยั่งไม่เข้าถื่งปัญญา

ปัญญาสูงสุดนะปัญญาในญาณในฌานอะไรเน่ยเป็นปัญญาที่เห่ิดจากก
การปรุ่่งแต่งต้อ่งว่่างหมดลเ่ยแล้่วปรุ่่งแต่งกันเพื่ออะไร?

การที่เรอเล่กปรุ่่งแต่งกันเพื่ออะไร?ก็เพื่อละสั่ญญาแ่ลหะอุปาทาน

ละสั่ญญาการจ้่าไ่ดหมายรู้ท้้งหมดนะละสั่ญญาจ้่าพ้อจ้่าแม่จ้่าพ้จ้่าน้อ่งจ
้าลูกบุตรภรรยาสามีลูกเด่ตาเห่ลาหลานอะไรที่จ้่ามาท้้งหมดนั่้นแ่ลหะเน่ะ

เป็นตัวสั่ญญาท้้งนั่้นลเ่ยสั่ญญาความจ้่า

จ้่าไ่ดหมายรู้นี้ลูกเรอเม่यरักเรอสามีรักของเรอพ้อแม่อันเป็นที่รักของเรอ
ปู่ตาตายเป็นของเรอเน่ยก็เพระอาศั่ยสั่ญญาอุปาทาน

ถ้าเรอหยุดสติหรือต้ดสติท้้งไม่ให้มันระลื่กไปตามสั่ญญาอุปาทานก็จิตขอ
งเรอก้ตั้งมันแล้่วว่่าง ว่่างจากสั่ญญาอุปาทาน

ต้ดสติตัวเด่ียวท้้งสั่ญญาอุปาทานก็ขาดไปลเ่ย

เน่ยเป็นความฉลาดของพระพุทเจ้าเองเน่ยที่เรอเรียกว่่าสติสังวรณ

เมื่อสติสังวรณเห่ิดขึ้นแล้่วก็ค้ือไม่ระลื่กแล้่วหยุดการระลื่กแล้่วเน่ยจึงเรีย
กว่่าสติสังวรณตัวจริง ญาณสังวรณก็ค้ือหยุดรู

สั่มปชั่ญญะหยุดรูเป็นญาณสังวรณ

ปาฏิโมกขสังวรณก็ค้ือว่่างไม่ฝิ่ดคิ่ลท้้ง๒๒๗ข้อนั่้นแ่ลหะ

วิริยะสังวรณก็ว่างจากความเพียร

ขันติสังวรณก็ว่างเพราะว่าเราทนจนว่างแล้วเลยไม่ต้องทนอีกต่อไป

อันนี้มันเกิดเกี่ยวพันกันเกี่ยวกลักกันเข้าใจอย่างหนึ่งก็แทงทะลุถึงกันหมด

ไม่ว่าธรรมะหมวดไหนอะไรเป็นอย่างไรก็เข้ากันได้หมดเพื่อความว่างอย่าง

เดียวเพื่อนิพพานอย่างเดียวนิพพานัง ปรมัง

สูญญังเพื่อความว่างอย่างเดียวเพราะฉะนั้นธรรมก็ดีวินัยก็ดีของพระพุทธ

เจ้าที่ว่าธรรมก็คืออนัตตาธรรมนั้นแหละ ศิลก็คือละเว้นแล้วก็ว่างนั้นนะ

เราใช้ธรรมและศีลแต่เป็นข้อที่ประมวลมาทั้งสองอย่างนั้นแหละทำให้เกิด

ความว่างรวดเร็ว ละเว้นรวดเร็วการละเว้นก็คือละเว้น ละเว้นอะไร?

ละเว้นรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ

ธรรมารมณอันเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดความโลภ ที่ทำให้เกิดราคะ โลภะ

โทสะ โมหะ มานะ ทิฏฐิ อวิชชาเนี่ยก็เพราะอาศัยรูป เสียง กลิ่น

รสเหล่านี้เพราะเมื่อเราละได้แล้วจิตเราก็กว้างว่างจากสรรพสิ่งทั้งหมด

เลยเหมือนกับเราขาดรากเหง้าทิ้งเลย

ไม่มีการเจริญเติบโตงอกได้อีกต่อไปเนี่ย

ถ้าเราตัดสติเพราะสติตัวนี้พาจิตวิญญาณของทุกคนไปเวียนว่ายตายเกิด

เพราะระลึกไปตามสัญญาอุปาทานที่เคยทำดีและทำไม่ดีทำบุญหรือทำ

บาปนั้นแหละมันจะคิดไปตามบุญตามบาปที่สร้างขึ้นทำขึ้นเพราะสติตัวนี้

ถ้าเราทำจิตให้ว่างไปแล้วว่างจากสติด้วยไม่มีการระลึกอีก

จิตเราก็น้อมไปสู่พระนิพพานโดยอัตโนมัติด้วยความเคยชิน

จิตเข้าถึงสูญญตวิโมกข์หลุดพ้นด้วยความว่างได้เอง

ไม่ต้องไปถามใครไม่ต้องไปบอกใครด้วย เรารู้ได้เองเป็นปัจฉัตตังเนี่ย

เราต้องสั่งสมความว่างไว้ตั้งแต่เดี๋ยวนี้

แล้วจิตของเราก็จะได้มีความเคยชินกับความว่าง

เวลาตายใจก็น้อมไปสู่พระนิพพานแล้ว

เพราะจิตเราต้องการพระนิพพานแต่เดิมแล้วตั้งใจมุ่งมั่นในความว่างที่เรี

ยกว่าสูญญตสมาธิมีอนัตตาความว่างเป็นอารมณ์

เพราะจิตมันชำนาญกับความว่างแล้วเนี่ยจิตมันก็จะน้อมไปสู่สูญญตวิโม

กข์หลุดพ้นด้วยความว่างแล้วก็เข้าถึงนิพพานัง ปรมัง

สูญญังเนี่ยเป็นระดับเนี่ยอีกระดับหนึ่ง

เพราะฉะนั้นเราต้องชวนชวายเป็นต้องทำจิตทำให้คุ้นเคยกับความว่างให้

ได้

ปัญญาเนี่ยเครื่องส่งให้เรารู้เหตุรู้ผลแต่แล้วก็ต้องว่างจากปัญญาและญา

ณความรู้้อีก

ถ้าเรายังติดญาณติดฌานอะไรเนี่ยก็ยังไม่ได้มรรคได้ผลอะไรหรอกอย่าไปเชื่ออะไรเพราะเท่ากับติดสมมุติบัญญัติติดวิมุติบัญญัติ ทั้งสมมุติและวิมุติมันก็เป็นบัญญัติทั้งนั้น

เพราะฉะนั้นเราต้องว่างจากสมมุติและวิมุติเวลาจะนิพพานก็ต้องว่างจากสมมุติและวิมุติ นั่นแหละจึงจะบริสุทธิ์หมดจดสิ้นเชิง

ไม่อย่างนั้นแล้วเราก็มีแต่ทุกข์โทษเวียนไปเวียนมาไม่จบไม่สิ้น เวียนมาที่เก่าเหมือนคนเรียนสูงๆนั่นแหละ

ติดสมมุติติดว่าเรียนนั่นเรียนนี่มาแล้วมีแล้วก็ทำให้เกิดมานะ

มานะความถือตัวถือตนแล้วก็มีทิฐิความเห็นที่ผิดแตกต่างสำคัญว่าเลวกว่าเขาก็สำคัญว่าเลวกว่าเขา เลิศกว่าเขาก็สำคัญว่าเลิศกว่าเขา

เสมอเขาก็สำคัญว่าเสมอเขาเนี่ย

เยอะเยอะทำให้เกิดผลตามมามากมาย

แล้วก็ป็นสัญญาอุปาทานทั้งหมดเลย

เมื่อทุกอย่างป็นสัญญาอุปาทานแล้วถ้าเราไม่หาวิธีเลิกมันเราจะไปตัดสัญญาอุปาทานที่ไหน

ถ้าเราไม่ตัดสติการระลึกเพราะสติเป็นต้นเหตุของสัญญาและอุปาทาน

ถ้าเราตัดสติทั้งใช้สัมปชัญญะรู้จิตรู้สติได้

เราก็ไม่มีทุกข์แล้วเราก็พอใจอิมใจสบายใจแล้วก็มีปีติสุขอิมเอมในใจว่าเออ!

เราทำได้แต่คนอื่นทำไม่ได้เพราะฉะนั้นเราไม่สนใจใครแล้วไม่ออกไปก็ยวเนื่องแล้วใครจะเชื่อก็ตามไม่เชื่อก็ตาม

เราบอกด้วยใจกรุณาปรารถนาให้เขามีความสุขอย่างเรา

แต่เขาไม่ปรารถนาต้องการเราก็ไม่ควรเสียเวลากับบุคคลเหล่านั้นเหมือน

พระองค์ต้องเทศน์สอนพวกพุทธเวไนยแต่พระองค์บอกไม่ใช่พระพุทธเวไนยสอนไม่ได้ทำไมจึงสอนไม่ได้เพราะเขาไม่เข้าใจ

เขาอาจจะป็นสาวกเวไนยต้องได้ยินได้ฟังจากพระสาวกนั่นแหละเห็นมัยเหมือนอย่างพระอานนทียังต้องฟังธรรมะจากพระปุลณมันตานิมุตตรจึงได้บรรลุโสดาบันเนี่ย

ทีหลังก็ต้องมาอาศัยธรรมมาใครครวญธรรมแล้วจึงได้มาเป็นพระอรหันต์ด้วยตัวของตัวเองที่ได้ฟังได้ยินจากพระพุทธเจ้ามากมายแล้วเพราะเพียรมาคอยรุ่งแล้วใกล้สว่างแล้ว

นึกว่าเราเพียรมาขนาดนี้ยังไม่ได้อะไรเลยก็คิดว่าจะพักจะว่างหยุดความเพียรเนี่ยจะได้รู้ว่าเออ! พระอานนทียังต้องฟังธรรมะจากพระปุลณมันตานิมุตตรจึง

เอนองคองเหนือเตียงพระเคียวยังไม่ถึงเขนยเนี่ยได้บรรลุพระอรหันต์ใน

ระหว่างอิริยาบถทั้ง๔เลยเนี่ยเพียงแต่คิดว่างั้นนะตั้งใจทั้งเท่านั้นเองบรรลุละขณบรรลุประอรหันต์เนี่ยอาศัยธรรมตามที่พระองค์พยากรณ์ไว้จะตรัสรู้เมื่อถึงเวลาจะารู้โดยพลันเพราะพระอานนท์ได้สร้างบุญสร้างกรรมดีไว้ แล้วก็เป็นผู้สวดอดด้วย พระอานนท์นี้เป็นสวดอดอุปัฏฐาก

ทิฏฐิมิปัญญาจำทรงพระธรรมวินัยแตกฉานหมด

เมื่อบรรลุประอรหันต์แล้วก็ได้สังคายนาทั้งพระสูตรทั้งพระอภิธรรมเนี่ยแล้วก่อนปรินิพพานก็ยังแสดงยมกปาฏิหาริย์ได้ด้วย

ในบรรดาพระสาวกไม่มีใครแสดงยมกปาฏิหาริย์ได้เลยมีพระอานนท์องค์เดียวเนี่ยเป็นความอัศจรรย์ที่ท่านบรรลุประอรหันต์ด้วยการที่ไม่เพียรต่อไป(หัวเราะ)เพราะฉะนั้นโอ้ความเพียรอันนั้นก็เป็อุปสรรคของจิตที่อาตมาบอกว่างจากวิริยะความเพียรเนี่ยต้องเอาพระอานนท์มาเป็นตัวหลักฐานว่าท่านเพียรมาทั้งคืนเลย

มีแต่พระอรหันต์เจ้าทุกพระองค์ว่าอานนท์เร่งเพียรเข้าเนะคืนนี้จะสังคายนาแล้วเนะท่านก็เสียเวลาไปมากแล้วคนนั้นมาหาท่านคนนั้นมาหาท่านเพื่อให้ท่านแสดงธรรม

ท่านก็แสดงไปเนี่ยตอนนี้อย่างนั้นก็เลยต้องเพียรทำอะไรจึงจะได้บรรลุประอรหันต์

เนี่ยท่านก็ได้พิจารณาตามพระพุทธโอวาทตั้งแต่ตนได้ยินได้ฟังมาแต่ละเรื่องแต่ละเรื่องทบทวนความจำ

พอใกล้รุ่งใกล้สว่างแล้วก็ยังไม่ปรากฏว่ายังไม่รู้ว่าจะเป็พระอรหันต์ยังงัยนึกว่าพอแล้วแค่นี้พักชะทีเหอะใกล้สว่างแล้วเนี่ยพอคิดพักก็ไม่ทำควมเพียรแค่นั้นประชุมพร้อมเลยว่าง เป็พระอรหันต์อย่างรวดเร็วเลย

เนี่ยเป็นตัวอย่างของพระอานนท์ที่ทำความเพียรที่อาตมาเดี่ยวโยมก็สงสัยว่าทำไมที่พระอาจารย์บอกนิพพานต้องว่าง ไม่ต้องทำความเพียรต้องเพียรว่างมาแต่แรกแล้ว ถ้าเพียรแล้วไม่ว่างจะทำยังงัย

ก็ต้องทำให้จนได้ก็ต้องมีขั้นดินั้นเนะ

ว่างจากขั้นตีว่างหมดเลยทุกอย่างต้องว่างมาตั้งแต่ท่านศีลเนกขัมมะปัญญาวิริยะขันตีสัจจะอธิษฐานเมตตาอุเบกขาที่อาตมาเขียนไว้

ว่างว่างเฉยนั้นแหละ

ต้องว่างว่างเฉยด้วยนั้นแหละมันจึงจะสมบูรณ์แบบทั้งภายในภายนอกเดี๋ยวนึกว่าพระองค์ก็สอนให้เพียรอ้างพระพุทธโอวาทว่า *วิริเยน*

*ทุกขขมจเจติ*คนเราจะล่วงทุกข์ด้วยความเพียรก็ใช้มันเพียรถึงที่สุดแล้วจนสังขารแทบทนไม่ไหวไม่ได้รับการพักผ่อนมาก่อนคืนแล้ว

คิดจะพักหลับนอนพอว่างเท่านั้นแหละจิตประชุมพร้อมเลยว้อ!

วางนิพพานัง ปรมัง

สูญญังเกิดขึ้นเลยพร้อมด้วยจตุสัทธิญาณพร้อมด้วยฤทธิ์เดชทั้งปวง
วันรุ่งขึ้นก็แสดงปาฏิหาริย์ดำเนินไปโพล่นอาสนะของตัวที่พระอรหันต์
จำทานพร้อมแล้วที่จะสังคายนาเนี่ยมีพระมหากัสสปะเป็นประธานสิ่งที่
ตามมาเทศน์มาสอนโยมเนี่ยไม่ใช่อาตมาดันเดาอาตมาพิจารณาใคร่
ครวญแล้วเห็นจริงตามพระพุทธโอวาทแล้วเนี่ยจึงต้องเอามาแนะนำมาสั่ง
สอนว่านี่ของจริงนะ

พระพุทธโอวาทเป็นอย่างนี้นะแต่เราก็ต้องหาเครื่องประกอบมายืนยันว่า
เนี่ยเพียรเป็นยังงัย

ทนเป็นยังงัยทนจนตายหรือทนจนว่างเนี่ยจึงจะได้บรรลุมรรคผล

ถ้าเราไม่เพียรไม่พยายามมาแต่เดิมตั้งแต่ยังปกติอยู่พอถึงเวลามันจะตาย
แล้ว มันเพียรไม่ได้เลยต้องว่างอย่างเดียวแล้ว

เพราะเสียเวลามากเกินไปแล้วต้องว่าอย่างนี้

ตั้งแต่หนุ่มมาจนถึงแก่เฒ่าแล้วยังไม่ว่างต้องตัดใจแล้วต้องทิ้งตั้งแต่เดี๋ยว

นี้ทรัพย์สินสมบัติบุตรภรรยาสามีลูกเต้าเหล่าหลานเงินทองไร่นาเลือกสว
นบ้านช่องต้องว่างหมดแล้วเราก็จะได้รู้จริงเห็นแจ้งว่าเออ!

พระพุทธเจ้าแสดงไว้จริง พระอาจารย์ไม่ได้โกหกนะมีตัวอย่าง

เพราะฉะนั้นเราเนี่ยอยากรู้อะไรโ้สิ่งที่เราอยากรู้นั้นนะมันยังมีความเคลี
อบแคลง

ยังมีสัญญาอุปาทานในความรู้อยู่เนี่ยเขาจึงเรียกว่าสลัปปตปราคาสเพร
าะยังมีวิตกวิจารณ์สังขารปรุงแต่งอยู่

ถ้าจิตเราว่างแล้วไม่มีการล็งเลสงสัยเลยไม่มีสักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา

สลัปปตปราคาส กามราคะ ปฏิฆะ รูปราคะ อรูปราคะ มานะ ทิฏฐิ

อุทธัจจะ อวิชชานี้เนี่ยต้องว่างหมดเลย

ไม่มีเราก็ใกล้ต่อความเป็นพระอรหันต์แล้วคือต้องว่างเมื่อเราทำจิตว่าง
อย่างเดียวสังโยชนทั้ง๑๐ก็ไม่มี

ธรรมทั้ง๘๔๐๐๐พระธรรมชั้นธัมมจักกัปปวัตตนสูตรพร้อมลงในสัพเพ ธัมมา

อนัตตานั้นแหละที่ว่าเอะ! ประชุมพร้อมเป็นยังงัย?

เพราะมันต้องว่างหมด

ถ้าเรายังทำว่างไม่ได้ประชุมพร้อมทั้งโลกทั้งธรรมต้องประชุมพร้อมเลย

ทั้งธรรมและอธรรมก็ประชุมลงความว่างหมด

นั่นแหละจึงจะเป็นอิสระจบการศึกษาไม่ต้องไปศึกษาอีกแล้วไม่ต้องไป
ถามใครอีกแล้ว

เรารู้ได้เองเป็นปัจฉัตตังเลยเนี่ยความรู้ที่เราเข้าใจนั้นแหละเป็นพยานโ้!

พระพุทธเจ้าสอนมาที่เราปฏิบัติมาแล้วเราก็ปฏิบัติตามทางคือทางธรรม
ทางวินัย เดียวนี้กว่าทางไหน? ทางมรรคก็คือทางธรรมกับทางศีลเนี่ย
ธรรมก็คืออนัตตาธรรม

ศีลก็คือการละเว้นนั้นนะเรามาถูกทางก็คือมาทางธรรมทางศีลนอกนั้นไม่
ใช่ทางของพระพุทธเจ้าเข้าใจไว้ด้วย ถ้าไม่มโนมยิทธิ

ธรรมกายอะไรเนี่ยไม่ใช่หรือก เพราะอะไร?

ยังไม่ว่างยังมีสัญญาอุปาทานยึดติดอยู่ทั้งนั้น

ใครเชื่อมงายก็หลงหมดเงินหมดทองหมดตัวแล้วก็เสียเงินเสียทองแล้ว
ก็ไม่ได้ประโยชน์อะไรเนี่ยเสียเวลาเวลาด้วย

ห่างไกลพระพุทธโฆษาทด้วย

ไม่มีทางเข้าสู่มรรคผลของพระพุทธเจ้าด้วย

ไม่มีทางเข้าถึงนิพพานของพระองค์ด้วย

เนี่ยเป็นการเสียเวลาอาตมาไม่ได้ไปปักปล้ำไม่ได้ไปใส่ร้ายแต่ว่าความจ
ริงเป็นแบบนี้ของจริงเป็นอย่างนี้ตามพระพุทธโฆษาทเป็นการยืนยันมรร
คหนทางเข้าถึงความพ้นทุกข์ดับทุกข์ของพระพุทธเจ้าต้องเป็นแบบนี้เมื่อ
เรารู้เราเข้าใจแล้วก็นำทางเนี่ยมัชฌิมาปฏิปทาทางสายกลางที่พระพุทธ
เจ้าสอนอะไร?

คือสอนความว่างสอนมัชฌิมาปฏิปทาบรรพชิตไม่ควรเสพนักปฏิบัติไม่ค
ควรเข้าใจคือกามสุขัลลิกานุโยค

อิตตกิลมถานุโยคคือจิตจะได้ว่างเปล่าทั้งสองอย่างนั้น

แล้วก็พยายามว่างต่อไปเรื่อยๆใช้ทุกอย่างให้มีสภาวะที่พึงคือมีธรรมเป็น
ที่พึง

อนัตตาธรรมแล้วก็ละเว้นเป็นศีลคือทั้งศีลทั้งธรรมก็เป็นธรรมด้วยกันนั้น
แหละ ศีลก็เป็นศีลธรรม ธรรมก็เป็นธรรม

เพราะฉะนั้นทั้งศีลและธรรมก็ต้องอยู่ด้วยกันเป็นหนึ่งเดียว

แล้วก็เพื่อความว่างด้วย

ใครรู้ใครปฏิบัติแล้วจึงจะเกิดความเข้าใจความมุ่งหมายเจตนาของ
พระองค์เป็นแบบนี้ เพื่อให้รู้ยิ่งเห็นจริงในธรรมที่ควรรู้ควรเห็น

ก็เห็นมรรคเห็นผลนี้แหละเห็นความว่างเพราะความว่างนี้เป็นของเห็นได้
ยาก

ทางมรรคคือหนทางที่จะว่างก็เหมือนขับรถนั้นแหละถ้าขับรถไม่ว่างก็ไป
ไหนไม่ได้ ถอยหลังก็ยังไม่ว่างเลี้ยวซ้ายเลี้ยวขวาไม่ว่างก็เลี้ยวไม่ได้

ขับมาตรงข้างหน้ายังไม่ว่างก็มาไม่ได้อีก

เนี่ยทุกอย่างต้องลงความว่างหมด ยืน เดิน นั่ง นอนก็ว่าง

ก่อนจะยืนก็ต้องมีที่ยืนที่ยืนนั้นต้องว่างจึงยืนได้
ที่เดินต้องมีที่ว่างให้เดินจึงเดินได้ ที่นอนก็ต้องว่างจึงจะนอนได้
ที่นั่งก็ต้องว่างจึงจะนั่งได้เนี่ยความว่างทั้งนั้นพระองค์จึงสอนปัจจุเวกชน
ะคือให้รู้ทุกขณะเลยว่า ยืน เดิน นั่ง นอนเนี่ยให้พิจารณาปัจจุเวก
อติตะปัจจุเวก ธาตุปัจจุเวกนี้กว่าทุกอย่างเป็นธาตุหมดเลย
ธาตุรู้กับธาตุวัตถุธาตุ แล้วก็นามธรรมคือจิต
ต้องรู้ว่าทุกสรรพสิ่งเป็นเพียงแค่อัตถุเท่านั้น
ธาตุอาศัยธาตุธาตุพึ่งธาตุแล้วก็ธาตุก็ละเวลาตายแล้วก็ธาตุดินก็ไปสู่ดิน
ธาตุลมก็ไปสู่ลมธาตุน้ำก็ไปสู่น้ำธาตุไฟก็ไปสู่ไฟเหมือนกับดิน น้ำ ลม
ไฟ อากาศ วิญญาณอยู่ในธาตุคือตัวเรานั้นแหละเป็นอากาศธาตุ
มีพร้อมเลยน้ำเลือดน้ำเหลืองน้ำเสียอะไรเนี่ยเป็นธาตุน้ำหมดไอ้ที่แข็งๆก็
เป็นธาตุดินที่มีลมพัดขึ้นเบื้องบนแล้วก็ลมพัดลงเบื้องล่างอะไรเนี่ยที่พระ
องค์แสดงไว้ทั้งนั้นเป็นเพียงธาตุทั้งนั้น
เมื่อเรารู้จักธาตุรู้จักความเป็นจริงตามธรรมตามวินัยหรือตามศีลแล้วเรา
ก็จะเข้าใจชัดเข้ากันได้หมดเลยเนี่ย
เขาเรียกกรรมวินัยของพระองค์เนี่ย
ที่พระองค์แสดงไว้แต่ละอย่างๆประมวลมากก็เพื่อให้รู้ให้เข้าใจถึงความว่า
งนั่นเอง ไม่งั้นพระองค์ก็คงไม่สรุปไว้ว่า สัพเพ อัมมา อนัตตา สัพเพ
อัมมา
อนัตตาเนี่ยทั้งธรรมและอธรรมเนี่ยต้องว่างหมดเพื่อเข้าถึงนิพพานัง
ปรมัง สุขุญญังนั่นเอง เดี่ยวจะนึกว่าพระองค์สรุปมาเพื่ออะไรอีก
นั่นนะพระองค์แสดงไว้ธรรมทั้งหมดทั้ง ๘๔๐๐๐ พระธรรมชั้นธัมมจักกัปปวัตตนสูตร
นั่นนะจะไ
ด้คนที่ไม่มีเวลาก็จะได้เอาความว่างอย่างเดียวนั่นแหละ
ให้ลงความว่างทั้งหมดเลยไม่ต้องไปเสียเวลาไม่ต้องไปประพฤติกให้ครบ
ถ้วนต้องเรียนให้ครบถ้วนทั้ง ๘๔๐๐๐ พระธรรมชั้นธ
แต่ถ้าใครรู้พระพุทธโอวาทที่พระองค์สรุปไว้แล้ว สัพเพ อัมมา อนัตตา
สัพเพ อัมมา
อนัตตาเราก็จะว่างได้รวดเร็วหรือละเว้นด้วยพระวินัยหรือศีลคือกรอบไม่
ให้ทำผิดทำชั่วทำเลวทางกายทางวาจาทางใจคือให้ว่างหมด
ทั้งกายทั้งวาจาทั้งใจหมดหมดขยะอารมณ์มะเร็งอารมณ์ในจิตแล้วมันจึง
จะว่างถ้าไปหลงละเมอเพื่อพกว่าต้องทำบุพเพนิวาสานุสติญาณ
จตุปปาตญาณ อาสวัคขยญาณเมื่อไหร่จะได้
ยุคนี้สมัยนี้ทำจิตได้ยากกว่าจะได้บุพเพนิวาสานุสติญาณ
จตุปปาตญาณ อาสวัคขยญาณทำให้สิ้นไป

แล้วพระองค์ก็ยกย่องสติกับสัมปชัญญะว่าเป็นธรรมมีอุปการะมาก
แล้วพระอาจารย์ก็พิจารณาว่าเป็นอุปการะยังงัย?

ก็รู้ได้ขึ้นมาว่าเนี่ยพระองค์ใช้มหาสติระลึกได้ถึงบุพเพนิวาสานุสติญาณ
การระลึกหนหลังได้ก็เพราะว่าอาศัยสติระลึก

จุดปาทญาณก็อาศัยมหาสติเป็นการระลึก

พอไปถึงอัสวักขยญาณการทำอัสวะให้สิ้นไปเนี่ยพระองค์ใช้สัมปชัญญะคือรู้จักรู้สติแล้วก็ให้หมดไปสิ้นไปอารมณ์ทั้งหมดหรืออัสวะทั้งหมดที่อยู่ในจิตที่รู้มาทั้งหมดให้ว่างไปหมดไปเนี่ย

พระอาจารย์ตามรู้ถึงรากเหง้าของสติและสัมปชัญญะที่รู้ได้ยากบางคนก็ว่าเออ! พระองค์เพียงตรัสว่าเป็นธรรมมีอุปการะมากแล้วมีอุปการะยังงัยเนี่ยใครก็หาเหตุหาผลตอบไม่ได้เนี่ยอาตมาก็ต้องมาหาคำอธิบายเนี่ยต้องมาจริงเห็นแจ้งตามธรรมตามวินัยตามพระพุทธโอวาทที่พระองค์สอนไว้เนี่ยเพื่อจะได้เข้าใจด้วยปัญญาคือเหตุผลที่เห็นชอบจึงเรียกว่าปัญญาสัมมาทิฎฐิ

หรือสัมมาญาณคือรู้ได้อย่างถูกต้องเขาจึงเรียกว่าสัมมาญาณะหรือสัมมาญาณเยอะแยะเลยทั้งที่อาตมาไม่ได้ไปเรียนสูงอะไร

ทางโลกก็เรียนแค่ป.๔

ทางธรรมก็อาศัยมีบุญน้อยพรรษาแรกได้นักธรรมตรีพรรษาสองได้นักธรรมโทพรรษาสามได้นักธรรมเอก

แล้วก็ฝึกฝนอ่านพระไตรปิฎกทำความเข้าใจเนี่ยอยู่ป่าอยู่เขาองค์เดียวไม่ต้องพูดกับใครนั้นแนะตามมีตามได้ตามบุญตามวาสนานั้นแนะทำให้เราใคร่แจ่มเห็นจริงตามพระพุทธโอวาทเนี่ย ยืน เดิน นั่ง

นอนพิจารณาธรรมพิจารณาวินัยแล้วก็เป็นที่ให้รู้ว่าโลกุตระธรรมเป็นยังงัย โลกุตระธรรมก็คือมีธรรมเป็นเครื่องอยู่ มีวินัยเป็นเครื่องอยู่ อารมณ์ของโลกไม่เข้ามาสู่ใจจึงเรียกว่าโลกุตระธรรมธรรมเหนือโลกเพราะรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ

ธรรมารมณ์นี้เป็นธรรมของโลกเป็นโลกียธรรมของโลก

ส่วนโลกุตระธรรมเป็นธรรมเหนือโลกคือต้องมีพระธรรมมีพระวินัยเนี่ยเป็นเครื่องอยู่ของจิตจึงเรียกว่ามีธรรมเป็นเครื่องอยู่เพราะฉะนั้นเราต้องไม่ล้งเล่งสยตามทีอาตมามาเทศน์มาบอกเอาพระพุทธโอวาทมาสอนให้เกิดความมั่นใจต้องมุ่งไปสู่พระนิพพานความว่างอย่างเดียวนั่นแหละจะได้ไม่เสียเวลาอีกต่อไปเพราะก็แก่กันมาอายุก็มากขึ้นกันแล้วไม่ต้องไปเสียเวลาที่จะศึกษาอบรมอย่างอื่นต้องทำจิตทำใจของเราให้ว่างให้ได้เพื่ออาศัยธรรมนั้นแหละเป็นสรณะที่พึ่ง

อาศัยศีลนั้นแหละเป็นสรณะที่พึ่งไม่มีที่พึ่งอื่นอีกแล้วศีลก็ปิดอบายภูมิ
ธรรมคือปัญญานี้ก็ทำให้สิ้นทุกข์ได้ในโลกนี้ศีลและปัญญาธรรมนี้เป็นสุ
ดยอดคำสอนของพระพุทธเจ้าเอาแค่นี้พอแล้ว..สงสัยอะไรให้ถาม...

ชนะชัย เมฆา

ผู้ถอดความและจัดพิมพ์

วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มกราคม

พ.ศ. ๒๕๕๓

เวลา ๑๖.๔๖ น.